

6552 Sayılı (Torba) Kanuna Özet Maddeler Halinde Toplu Bir Bakış

Biz meslek mensuplarını yakından ilgilendiren sigorta, vergi borç ve cezalarının yapılandırılmasının yanında en önemli düzenleme 31.12.2013 tarihli bilançoda görünmekle birlikte gerçekte olmayan fiktif hesapların gerçeğe uygun hale getirilmesi imkanı sağlayan düzenlemelerdir. Ancak bu imkanı sağlayan kanunun 74. maddesinin eksik yönlerine değinmeden geçemeyeceğim. - 10.10.2014

- Tüm meslek camiası bilmektedir ki vergisel yükümlüklerinin olması dolayısıyla tüm fiktif hesaplar kasa (100) veya ortaklardan alacaklar (131-231) hesabında görünmemektedir, bu hesaplar yerine bilançonun aktifinde bulunan diğer hesaplara da (135-136-195 gibi) kaydedilebilmektedir. Diğer hesaplarda bulunan fiktif hesaplar içinde bu düzeltme imkanı mükelleflere tanınmalı idi.

- Bu kanundan yararlanmak için 31.12.2013 tarihli bilançonun düzeltilemeyecektir. Dolayısıyla 2014 ve 2015 yıllarında bağımsız denetime tabii olacak ve VUK göre düzenledikleri mali tablolarını bağımsız denetime sunacak olan işletmeler için “gerçeğe uygun” mali tabloları bağımsız denetime sunma fırsatına “teşvik” unsuru ortadan kaldırılmış oldu.

- Yine bu kanun kapsamında tebliğde “kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine yönelik ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.” Denilmektedir. Fiktif kasa fazlası ve ortaklardan alacaklar hesabının sadece kar dağıtımı olarak değerlendirilmesi yanlıştır. Yapılan bir inceleme sonucunda bir vergi müfettişi bu hesaplar dolayısıyla (ortaklara kar dağıtımı haricinde) kasa adat hesaplaması, faiz hesaplaması, kdv hesaplaması ve fatura düzenlemediği varsayımıyla eleştiriler getirebilecektir. Bunun yerine kar dağıtımı dışında diğer vergisel yükümlülükler içinde ceza ve vergi tarhiyatı yapılamayacağı hususu bu düzenlemelerde açıkça belirtilebilirdi.

Şimdi gelelim 6552 sayılı kanunun maddeler halinde özet bilgilendirmelerine ;

Maliye, SGK ve Diğer Kurum - Kuruluşlara Olan Borçların Yapılandırılması (Borç Ve Ödeme İçeren) İle İlgili Düzenlemeler.

1- 6552 sayılı kanun kapsamında vergi borçlarına af ve taksitlendirme imkanı getirildi

30.04.2014 tarihinden (bu tarih dahil) önceki dönemlere ait olan ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen, VUK kapsamına giren vergiler, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları kanun kapsamında yeniden yapılandırılmıştır.

Buna göre gecikme faizleri ve gecikme zamları yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak taksitle ödeme imkanı getirilmiştir.

30.4.2014 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarından, kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının %50'sinin, bu kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin tahsilinden vazgeçilmiştir.

2- 31.12.2013 tarihli bilançolarında görünmekle birlikte fiilen kasada olmayan paralar ile aynı şekilde gerçekte olmayan ortaklardan alacaklar hesabının borç bakiyesi bu aftan yararlanılarak gerçek duruma getirilebilecek. Bunun için %3 oranında vergi ödenmesi yeterli olacak. Ancak bu kapsamda 31.12.2013 tarihli bilanço düzeltilemeyecek. Bu kanun kapsamında kurumlar vergisi mükelleflerinin bu beyanları nedeniyle 2014 yılı geçici beyannamelerinde düzeltme gerektiği takdirde beyanname verme süresi içinde gerekli düzeltme yapılabilecektir.

3- Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen, 30/4/2014 tarihinden (bu tarih dâhil) önce 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen adli ve idari para cezaları ile asli ve fer'i amme alacaklarından kesinleşmiş olup vadesi geldiği halde olan veya ödeme

süresi geçmemiş olanlar ve Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi, Belediyelerin su alacakları, Radyo ve Televizyon Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Taşıma Kanunu, Gümrük Kanunu ile bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamlarından vadesi 30.04.2014 tarihinden önce olduğu halde kesinleşmiş ancak ödenmemiş olan borçlar af kapsamına alınmıştır.

4- Sosyal Güvenlik Kurumu sigortalılık statülerinden kaynaklanan, sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi,, damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı borçları yeniden yapılandırıldı.

Bu af kapsamı borç, asılları ile bu alacaklara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

30.4.2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olan idari para cezası asıllarının %50'si ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde idari para cezası asıllarının kalan %50'si ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

5- SMMM ve YMM odalarına aidat borcu olan üyelerin borçları yeniden yapılandırılmaktadır. Yapılan düzenleme ile borçların asıllarının tamamı 01/10/2014 başlamak üzere birer aylık dönemler hainde dokuz eşit taksitte ödenecektir. Bu ödeme sonucu borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçilecektir.

6- Esnaf ve sanatkârlar üyesi oldukları odalara aidat borçları asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ilk taksiti 31/12/2014) sonuna kadar, kalanı üçer aylık dönemler hâlinde sekiz eşit taksitte ödemeleri şartıyla borçlarını yeniden yapılandırılabilirler.

7- Gümrük Vergi ve Cezalarına İlişkin Yapılandırma Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca takip ve tahsil edilen alacaklar da yeniden yapılandırılıyor. 30 Nisan 2014'ten önce ödenmemiş gümrük vergileri ve cezaları ile bunlara bağlı idari para cezaları, faiz, gecikme faizi ve gecikme alacakları yerine, enflasyon farkının ödenmesi halinde, faiz ve

gecikme faizi gibi diğer alacaklardan vazgeçilecek. Yeniden yapılandırılan bu borçlara, 18 aya kadar taksit imkanı sağlanacaktır.

8- Bağ kur ve tarım sigortalılarına geçmişte silinen veya dondurulan primleri için yeniden ödeme imkanı getirildi.2008 den Önce beş yıl ve daha fazla Bağ-Kur prim borcu olanlara uygulanan sigortalılık süresi durdurma yahut silme hakkı ile sildirilen süreler. 6552 sayılı Torba Kanundaki yapılandırma hakkı kapsamında ihya edip primlerini asıllarıyla birlikte enflasyon farkı ödenerek gecikme ceza ve faizi ödemeksizin Bağ-Kur sigortalılığına saydırılabilir.

9- TEDAŞ'a ait olup tahsilâtı özelleştirilen elektrik dağıtım/perakende satış şirketlerince sürdürülen yapılandırmaya konu alacaklar da 6552 sayılı Kanuna göre yapılandırılacaktır. Bu fıkra hükümlerinden yararlanmak isteyen borçlular fıkroda öngörülen şartların yanı sıra, bu kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar ilgili dağıtım/perakende satış şirketine başvuruda bulunacaklardır.

10- Araç muayenesi ile ilgili düzenlemede Karayolları Trafik Kanunu uyarınca araç muayenelerini süresinde yaptırmamış olanlara 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) araç muayenelerini yaptırmaları halinde bu kanun kapsamında muayene yaptırma imkanı getirildi.

11- Genel sağlık sigortalıları için yeniden gelir testi imkânı ve ödeme kolaylığı getirildi.

Buna göre 6552 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde gelir testine başvuranların; gelir testi sonuçları (1.1.2012 tarihinden itibaren) geçerli olacaktır. Yapılan bu düzenleme ile gelir testi sonucu gelirleri asgari ücretin 1/3 ünden az olanların GSS prim borçları tamamıyla silinecektir.

İşkanunu ve Diğer Kanunlarda Yapılan (Borç Ve Ödeme İçermeyen) Düzenlemeler

12- ~~Torba yasada taşeron işçileri ve taşeron işçi çalıştırma konularında taşeron işçilerine getirilen haklar.~~

- Alt işverene yani taşerona iş veren işverenlere, bunların işçi ücretleri ödeyip ödemediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etme ve varsa ödenmeyen ücretler, taşeronun hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırma yükümlüğü getirildi. Böylece taşerona bağlı olarak çalışan işçilerin ücretleri garanti altına alınmış oldu.

- Taşeron işçilerinden, bağlı olduğu taşeron değiştiği hâlde aynı işyerinde çalışmaya

devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştıkları süreler dikkate alınarak hesaplanacak.

- Alt işverenin işçisinin bağlı olduğu taşeronun değişip değişmediğine bakılmaksızın, aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu işyerlerinde oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas çalışma süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit edilecek.

- Taşeron işçi alımına ve çalıştırılmasına yönelik ihale sözleşmeleri zorunlu haller dışında 3 yıllık olarak yapılacak. Dolayısıyla her yıl ihale sözleşmesinin yenilenmesi ve taşeron değişikliği sorunu böylece ortadan kalkmış olduğundan, bu durum taşeron işçileri rahatlatacak.

13- Torba yasada maden işçilerine getirilen yeni haklarla ilgili düzenlemeler.

- Yer altı işlerinde çalışan işçiler için işe iade davası açılmasında 6 aylık kıdem şartı aranmayacak.

- Yer altı maden işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma (fazla mesai) yaptırılamayacak

- Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılarak uygulanacak.

- Yer altı maden işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi günlük en fazla 6 saat, haftalık çalışma süresi ise en fazla 36 saat olacak.

- Yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret miktarı 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi uyarınca belirlenen asgari ücretin iki katından az olamayacak

- Torba Yasanın 41 inci maddesiyle emeklilik yaş şartı düşürüldü. Yapılan yeni düzenlemeye göre bunlar için emeklilik yaş şartı 50 olarak uygulanacak.

14- 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ilan edilen eğitimleri tamamlaması şartı ile İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı tarafından verilecek hizmetleri verme hakkı getirilmiştir. Buna göre işverenler veya işveren vekiline iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini bizzat sunabilme imkânı tanınmıştır.

15- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için

ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir.

16- İşveren sendikaları, tüzüklerinde hüküm bulunmak ve şartları genel kurul kararıyla belirlenmek kaydıyla, işçilerin sigorta primlerinin işveren payının ödemelerinde kullanılmak ve nakit mevcudunun yüzde yirmi beşini aşmamak üzere karşılıksız yardıma dayalı dayanışma ve yardım fonu oluşturabilirler.

17- 11/4/2014 tarihinden önce süresiz çalışma izni verilmiş olan yabancıların hakları saklı kalmak kaydıyla uzun dönem ikamet iznine sahip olanlar veya Türkiye’de kesintisiz en az sekiz yıl ikamet izni ile kalmış olan veya en az sekiz yıl kanuni çalışması olan yabancılara, süresiz çalışma izni verilebilme imkanı sağlanmıştır.

18- 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, emeklilerin almadığı aylıkların zaman aşımı süresi 6 aydan 12 aya çıkartılmıştır. Böylece unutulmuş emekli aylıkları da 12 ay içinde alınabilecektir.

19- SGK alacağının riske girmesi hali ; Kurum müfettişlerince yapılan inceleme veya soruşturma esnasında yapılan tespitlere bağlı olarak, oluşabilecek kurum alacağı tahsilinin riske gireceğinin öngörülmesi hâlinde sağlık hizmeti sunucusunun kurum nezdindeki muaccel (hemen ödenmesi gereken) veya müeccel (ödeme günü gelmemiş) alacaklarının ödemesi, tahsili riske gireceği öngörülen alacakla orantılı olarak durdurulabilir .

20- İlgili kanunlara göre esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, Kuruma kayıt ve tescili yapılmakla birlikte, sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak iptal edilen sigortalılardan 22/3/1985 tarihinden sonraki sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarının 31/12/2013 tarihine kadar ödenmiş olması şartıyla 31.12.2013 tarihine kadar pirim ödenmiş ve hatalı sicil kaydı olan esnaflara Bağ kur sigortalılığını geçerli sayma hakkı getirilmiştir.

21- İş mahkemelerinde dava açılabilmesi için SGK’ ya müracaat zorunluluğu getirildi. 5510 sayılı kanundan kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce SGK ya müracaat edilmesi zorunludur. Müracaata altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır.

22- Güçsüz ve Kimsesizlere yersiz ödenen aylıkların geri alınmasından vazgeçildi. Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık affı Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması

Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. Bu Kanun kapsamındaki kişilere bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yersiz ödenen ve geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizler terkin edilmiştir.

23- TTK da yapılan değişiklikle yönetim kurulu yetkisiz yönetim kurulu üyelerini ve hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir Kanunda “Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir.” Denilmektedir.

24- TTK hükümlerine göre sermayesini arttırmayanlara üç aylık yeni süre verildi. 14/2/2014 tarihine kadar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre yapılması gereken sermaye artırımlarını herhangi bir nedenle yapmamış olan şirketler hakkında asgari sermaye şartını bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde yapmaları hâlinde fesih işlemi uygulanmayacaktır.

25- 6652 sayılı yasa ile doğum borçlanması yeniden düzenlendi. Daha önce kadın işçi en çok 2 çocuk için doğum borçlanması yapabilme imkanı vardı.. Bu borçlanma sayesinde her borçlanılan çocuk için 2 yıl erken emeklilik söz konusu idi. Torba yasa ile borçlanılabilecek çocuk sayısı 3’e çıkartıldı ve 3 çocuk için doğum borçlanması yapıldığı takdirde kazanılacak prim ödeme gün sayısı 2160 güne çıkmış oldu . Yeni düzenleme ile 4-b (Bağ kur) serbest çalışanlar ile 4-C (kamu) Devlet memuru olarak çalışan kadınlara da doğum borçlanması hakkı tanındı.

26- 6552 sayılı Torba Kanun ile, sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelere çalıştırılmak üzere Türk işçisi götüren işverenlere yeni bir teşvik getirilmektedir.Bu teşvik, sigorta primlerinin hesaplanmasına esas olan prime esas kazanç üst sınırının düşürülmesi suretiyle sağlanacaktır, yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için prime esas kazanç üst sınırı, asgari ücretin 6.5 katından (7.371.00 TL), 3 katına (3.402.00 TL) indirilmektedir.

27- Yurtdışı sigortalılık sürelerinden yararlanma şartlarında iyileştirilmeler yapıldı . Kanunda “ Türk vatandaşı olarak yurt dışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri, bu Kanunda belirtilen sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödenmemiş olması ve istekleri hâlinde, bu Kanun hükümlerine göre sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilir.” Türk sigortasına girişinden önce akit ülke sigortasına girdiği tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olarak kabul edileceğine ilişkin özel hüküm bulunan ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlananların akit ülkede ilk defa

çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir.” Denilmektedir. Bu yasa ile yurtdışında bulunanlar için emeklilik için borçlanma imkanı ve işe giriş tarihinin belirlenmesinde iyileştirme imkanı getirilmektedir.

28- Ev hizmetlerinde 10 günden az çalışanlar için yeni düzenlemeler yapıldı . Buna göre 10 günden az çalışma süresi olan çalışanlar için %2’si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenecek. Kanunda “Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için, çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak çalıştıranlar 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının %2’si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenir” denilmektedir.

29- Ar-ge teşviklerinde her çalışan için uygulanan beş yıl kısıtlaması kaldırılmıştır. 6652 sayılı Kanunun 144. maddesinin (e) bendi ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun “İndirim, istisna, destek ve teşvik unsurları” başlıklı 3. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “her bir çalışan için beş yıl süreyle” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

DİĞER HUSUSLAR

1- Borç yapılandırmasından yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

2- Bu kanun kapsamında yeniden yapılandırılan borçların hacizleri derhal kaldırılmayacak bunun yerine ödendiği borç kadar haciz kaldırılacak.

3- Süresinde ödenmeyen taksitler ve eksik ödeme bir takvim yılı (2014 için bir) içinde en fazla iki defa olabilecek.

4- Bu kanun kapsamında Kredi kartı ile ödeme imkanı getirildi.

5- Vergi dairesinden vergi kanunları gereği iade alacağı bulunan borçlular, bu alacaklarının bu kanuna göre vergi dairesine ödenmesi gereken taksitlerine mahsubunu talep edebileceklerdir. Bu kanuna göre istenen mahsup talepleri sadece kendi borçlarıyla sınırlı olacaktır.

6- Taksitli ödemede uygulanacak vade farkı 6 taksit için 1,05 - 9 taksit için 1,07 - 12 taksit için 1,10 - 18 taksit için 1,15.

Yukarıda belirtilen katsayılar önce yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanmış olan borç tutarı ile çarpılacak, bu şekilde vade farkı uygulanmış olarak bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı bulunacaktır.

Sonuç:

6552 sayılı yasa iş dünyasının bazı beklentilerine cevap verse de iş dünyasının kronikleşen problemlerine çözüm getirmemiş ve kanayan yaraya merhem olmaktan öteye gidememiştir.

Halbuki önümüzdeki yıllarda KOBİ ölçeğinde firmaların da bağımsız denetime tabii olması ile birlikte bağımsız denetimin yaygınlaşacağını da düşürsek işletmelerin mali tablolarının gerçeğe uygun hale getirilmesine yardımcı olabilecek kapsamlı bir af yapılabilirdi.

Hani bir söz vardır ya “ Bataklığı Kurutmak” diye biz bataklığı kurutamadıktan sonra her üç-dört yılda bir yapılan bu çeşit aflara mahkum olacağız .

Kaynak: www.MuhasebeTR.com

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA